

המכרז שעשה לחברת הקייטרינג שולץ קלקול קיבה

החברה, שהחלה את דרכה במטבח ביתי בכפר סבא, נהפכה לאימפריית קייטרינג ונרכשה על ידי קרן איפקס לפי שווי של 200 מיליון שקל ■ אבל אז הדברים החלו להשתבש

11:14 05.02.2016 מאת: חגי עמית, שוקי שדה

ההזמנה הדחופה שנשלחה באמצע דצמבר לכמה מחברות הקייטרינג הגדולות בישראל, ובהן סודקסו, עידית, מבושלת, ISS ותפן, היתה מפתיעה ולא פחות מכך, מוזרה. מבט לנגב, החברה האחראית על הקמת קרית ההדרכה של צה"ל (עיר הבה"דים) שליד ירוחם, ביקשה מהן להגיע בהתראה קצרה ל"יום גיבוש" בעיר הצבאית הענקית שמוקמת בימים אלה. המנהלים לא היססו ולא שאלו שאלות, פינו את לוחות הזמנים והתייצבו במקום כמבוקש.

בסיום שיעור שיערו לחברות הקייטרינג הציגו בפניהן מנהלי מבט לנגב את התקדמות הפרויקט השאפתני והגדול ביותר המוקם כיום בישראל וטיילו עמם ברחבי הבסיס - עד שהגיעו לגביע הקדוש: המטבח, שיש מי שמכנה אותו "המטבח הגדול במזרח התיכון". כפי שאחד ממנהלי חברות הקייטרינג אמר, "זה מטבח מטורף בגודל שלו, שפועל עתה בשליש תפוקה. יש שם ים של ציוד, שכרגע הוא מיותר - אם יגיעו לאספקה של 20-30 אלף מנות ביום יהיה בו צורך, אבל עד שיגיעו להיקפים כאלה ייקח שנים. חבל שכרגע יש כל כך הרבה עמדות לא מנוצלות".

בכירי ענף ההסעדה שיתפו פעולה עם היזמים, אף שידעו כי חברת ההסעדה שולץ, מהבולטות בתחומה בישראל, זכתה במכרז להפעלת המטבח לתקופה של 20 שנה, ואף החלה לעבוד. אבל אז הפתיעו שוב מנהלי חברת הנגב את החברות, והודיעו כי מערכת היחסים ביניהם לבין שולץ עלתה על שרטון. הם הגדירו את שולץ כלא מקצועית, והכריזו כי הם מעוניינים שמפעילה חדשה תתפעל את המטבח החל ב-1 בינואר 2016. הנוכחים התבקשו להגיש הצעת מחיר תוך שבוע, ונאמר להם כי לזוכה במכרז יינתן לא הרבה יותר משבוע כדי להתארגן ולהתחיל לעבוד במקום.

מרבית הנוכחים לא חשבו פעמיים והחלו בעבודה קדחתנית. כמה מהמנכ"לים זנחו כל עיסוק אחר לטובת ההצעה. בכל זאת, בעולם הקייטרינג הישראלי אין מכרז בהיקף דומה, שמגיע ל-1.8 מיליארד שקל. מדובר בתפעול מטבח לתקופה של 20 שנה (כך על פי הנתונים שפורסמו לאחר זכיית שולץ ב-2011) והכנסות של עשרות מיליוני שקלים בשנה. לפי הערכות שולץ, למשל, ההכנסות השנתיות ממנו היו צפויות להסתכם ב-80 מיליון שקל.

ואולם כנראה שהשמחה היתה מוקדמת. החברות שניגשו למכרז נוכחו לגלות במהרה כי גם אם נכון להיום, מדובר במטבח המשרת "רק" 6,000 חיילים, תחזוקת המטבח הצבאי של קרית ההדרכה אינה דבר פשוט. היא לא דומה לאחזקה של מטבח המגיש ארוחות צהריים בלבד לעובדי היי-טק. כאן מדובר על אספקת ארוחות בוקר, ארוחות עשר,

ארוחות צהריים, ארוחות ערב וארוחות לשומרים. כפי שאומר בכיר בענף, "זה מסוג המכרזים שאתה נהפך בו לעבד נרצע, ולא נהנה מהעבודה והעשייה. אם השולצים גבו 6.5 שקלים על כל אחת מארוחות הבוקר והערב, ו-16 שקל לצהריים, להערכתנו, כדי להרוויח במכרז הזה צריך להוסיף לסכום הזה 70%".

ואולם הקשיים האלה לא הרתיעו את החברות, וכמעט כולן ניגשו למכרז במועד כשהן מבקשות מחיר גבוה ב-20%-10% מזה שגובה שולץ ואף יותר מכך.

ואז הכל נדם. 1 בינואר חלף לו, ודבר לא קרה. ממבט לנגב נשלחו מסרים לחלק מהחברות שלפיהם המחיר שהוצע לא היה אטרקטיבי דיו, והדבר הבא שנודע למשתתפים היה שמבט לנגב וקרן איפקס, המחזיקה בשולץ, נכנסו להליך גישור בניסיון לסגור את הפערים בין הצדדים.

"שולץ התפתחה לממדי ענק"

המחלוקת סביב המכרז על הפעלת המטבח בקרית ההדרכה שמה זרקור על ענף, שרוב הזמן נמצא מתחת לרדאר: ענף ההסעדה בישראל. ענף זה הרבה פחות זוהר מענף המסעדות, למשל, ולא תמצאו בו שפים כוכבים או תוכניות טלוויזיה רוויות משתתפים. גם שולי הרווח בו קטנים יחסית והעבודה קשה ומתסכלת. ובכל זאת, מדובר בתעשייה גדולה ומשגשגת, שצמחה יחד עם צמיחת חברות היי-טק בישראל והפרטת מערך ההסעדה בחברות הממשלתיות.

שולץ, שמצליחה לשמור על מעמדה בענף כבר עשרות שנים ורק לפני כשנתיים נמכרה לקרן איפקס, הוקמה ב-1979 על ידי יחיאל שולץ, "שעמד במטבח ביתו הקטן ורקח מדמינו סירים מלאים בניחוחות וטעמים. כשהיו מוכנים, עטף אותם במגבת גדולה ורץ לחלקם מהר ככל האפשר לבעלי העסק הרעבים שבסביבה", כפי שמתואר באתר החברה.

במשך השנים הקייטרינג הקטן הלך וגדל והתמחה בעיקר בהסעדה במקומות עבודה גדולים, תוך שהוא נהנה מצמיחת הענף. הקפיצה הגדולה שלו היתה טמונה ביכולתו לחרוג מהתדמית הישראלית הישנה של חדר האוכל השמרני, שמזוהה עם הקיבוצים והצבא - ולהתאים עצמו לדרישות עולם היי-טק הישראלי. העסק הצעיר התחיל לקבל יותר ויותר חוזים בחברות היי-טק גדולות, ורשימת הלקוחות גדלה. שולץ הצליחה לחדור לחברות הענק במשק, ובהן אמדוקס, טבע, רפאל, קומברס, רשות שדות התעופה, התעשייה האווירית לישראל, חברת הביטוח מגדל, בנק הפועלים, פרטנר, סלקום, מכון ויצמן, מיקרוסופט ואן.די.אס (כיום סיסקו).

"שולץ ידעה לקחת את אותו חומר גלם, ולהגיש אותו לחברות היי-טק במחיר גבוה פי שניים. זה לא היה לפני כן בענף ההסעדה. הם הכניסו לתחום את נושא הפרזנטציה והקולינריה - ועשו את זה הכי טוב. זו היתה הקפיצה שלהם, וכך המטבח הקטן שהיה להם בכפר סבא התפתח והגיע לממדי ענק - בלי שום גוף גדול שעמד מאחוריהם", אומרת בכירה בחברה מתחרה.

גורמים בתעשייה לא סתם מדגישים את העובדה ששולץ צמחה מבלי שיהיה מאחוריה גוף גדול: המתחרות הגדולות ביותר שלה, ISS וסודקסו, שייכות לתאגידי ענק בינלאומיים, שפתחו פעילות בישראל לאחר שביצעו כאן כמה רכישות. "זה תחום שבו הבעלים הבינלאומי יכול להביא ידע מהעולם בתחומים ספציפיים, כמו הסעדה בתחום הסיעודי או באופן שבו מגיש את האוכל", אומרת בכירה באחת החברות האלה. ההתעניינות של משקיעים בינלאומיים בתחום לא נעלמה מעיניהם של בני משפחת שולץ, שהחלו לחשוב על מכירת החברה.

"לשולץ יש שם טוב בתעשייה. היא עובדת המון שנים בחברות היי-טק כי יש לה הגשה אסתטית. היא היתה הראשונה שהכניסה לחברות בתי קפה, הם היו הראשונים שהכניסו יוקרה לתחום", אומרת בכירה בחברה מתחרה. בנוסף, החברה פתחה חנויות נוחות

בחלק מהחברות שבהן היא פועלת, ואף קיבלה זיכיון להקים בתי קפה של רשת אספרסו בר בחברות שבהן היא פועלת.

עם צמיחת החברה הכניס יחיאל שולץ את שני בניו, ניר ואורן, לעבוד עמו בעסק. יחד עם הבנים ביצעה החברה את הזינוק הגדול בפעילותה. כיום היא פועלת ב-90 חדרי אוכל, מעסיקה כ-1,400 עובדים ומשרתת כ-500 לקוחות במחזור שנתי מוערך של 350 מיליון שקל. "משפחת שולץ הביאה משהו חדש לתחום. האבא היה זה שהביא את החידושים, ובהמשך הילדים היו אלה שהביאו את הגודל של החברה. הם אלה, למשל, שהביאו את החברה למכרז של קרית ההדרכה", אומר אחד הבכירים שהתחרו במכרז. ואולם הצמיחה של שולץ הפכה את פעילותה למורכבת יותר. "לעתים הגודל עלול לפגוע ביכולת לתת שירות, ובתחום המזון הירידות תלולות והעליות קשות. כיום אנשים ביקורתיים מאוד בכל הנוגע לאוכל כי המודעות עלתה. פעם היו מוכנים לאכול כרעיים, כיום רוצים עמדות שף, מנות היום, תפריטים מתחלפים ומגוון. ברגע שיש רק סוג אחד של מזון על הפס - תאבד את הלקוח מהר. ברגע שאין לעובדים מה לאכול, מבחינת הלקוח אתה לא צריך להיות שם. בחודש אחד שבו אתה מרפה את היד מהדופק אתה יכול לאבד מקום", אומרת בכירה בחברה מתחרה אחרת.

הזכייה במכרז קרית ההדרכה ב-2011 מול חברת מנרב היוותה נקודת שיא בפעילותה של שולץ, והיוותה גושפנקה למעמדה הדומיננטי בשוק ההסעדה המוסדי. המשמעות של עשרות אלפי מנות שיתווספו לפעילות החברה למשך 20 שנה היתה זינוק של עשרות אחוזים במחזור. ההצעה של שולץ היתה גבוהה ב-20% מזו של חלק מהמתחרות הגדולות שלה, ועקפה בכ-5% את ההצעה של המתחרה הבאה בתור. בדיעבד טוענים המתחרים כי שולץ "התאבדה" על המכרז וכי התמחור שנתנה לארוחות ימנע ממנה להרוויח. "כבר אז אמרתי שבמחירים כאלה אי-אפשר לעמוד, ואם זו באמת ההצעה של שולץ, הם הולכים ליפול. המכרז הזה הרי מורכב מחומרי גלם, מכוח אדם שמפעיל את המטבח - מהבישול ועד ההגשה וניקיון. המחיר הזה כיסה רק את חומרי הגלם. לא את העבודה", אומר מנהל שהתחרה במכרז.

תחת הנהגתם של שני האחים נעשה האקזיט לאיפקס, כאשר בני המשפחה מכרו יותר מ-70% מהחברה לפי שווי של 200 מיליון שקל - סכום שנחשב חלומי בממדים של הענף. קשה היה להסביר את המחיר הגבוה הזה במונחים של מכפילי רווח או על רקע מחזור המכירות של החברה, במיוחד על רקע העובדה שמדובר בענף שסובל מרווחיות נמוכה ושולי הרווח הנקי בו נעים בטווח של 3%-5% מהמכירות. עם זאת, בענף היו יכולים רק לקנא. "לכל הענף היה קשה להסביר בזמנו למה שולץ גדלה מהר כל כך, אבל אם בזכות זאת הם באמת מכרו את החברה ב-200 מיליון שקל, הם עשו את האקזיט של החיים", אומר מנכ"ל של חברה מתחרה. משפחת שולץ נשארה עם יותר מ-20% מהחברה שהקימה, ומנהלת את החברה עם מנכ"ל משותף מטעם איפקס.

ואולם תקופת הצמיחה הארוכה שממנה נהנתה שולץ עמדה בפני תפנית. בתחילת 2015 פתחה קרית ההדרכה את שעריה - והמטבחים של שולץ התחילו לעבוד. זה גם פחות או יותר השלב שבו החלו הצרות. כבר בימים הראשונים נאלצה החברה לבשל ארוחות במטבח שהיא מחזיקה בנאות חובב ולהוביל את המנות לקרית ההדרכה. בהמשך, מתחרות של שולץ, שבדקו את האפשרות להיכנס לנעליה, מעידות כי החברה נתקלה בבעיות הנוגעות לתשתיות בבסיס - ביוב שלא נוקז כראוי, בעיות בצידוד כמו מדיח כלים שלא עומד בהספק או תנור שאינו מתפקד, ובעיות חשמל הנוגעות לכלל הבסיס. בישול המנות מחוץ לבסיס והתמודדות עם הבעיות בתשתית הביאו לזינוק בעלויות של החברה, שהיתה צריכה להגיש אלפי מנות ביום.

אם לא די בכך, שולץ נאלצה להתמודד עם איום של קנסות לאור טענת מבט לנגב כי לא עמדה בתנאי המכרז. כך, חודש אחרי שרכשה את החברה, מנכ"לית איפקס ישראל,

זהבית כהן, נאלצה להתמודד עם מצב שבו החברה שרכשה מפסידה בין 600 אלף שקל למיליון שקל בחודש בהרפתקה המדברית שלה. אחרי חצי שנה של הפסדים, בתחילת נובמבר, החליטו איפקס ושולץ להודיע למבט לנגב על חוסר נכונותם להמשיך בהסכם שנחתם ביניהן, כל עוד התנאים לא ישונו. נכון להיום, הצדדים נמצאים בהליך גישור.

שולץ ואיפקס מציגות חזית אחידה. עם זאת, שאלה מעניינת שעולה בעקבות הקשיים של שולץ היא אם איפקס שילמה את מלוא התמורה עבור החברה במועד העסקה, או הותירה פעימה של תשלום שאותה היא מחזיקה בידיה - ושגורלה עשוי להיות תלוי גם בגורל מכרז ההסעדה של קרית ההדרכה.

תרם לישראל זינגר ולסילבן שלום

עוד לפני עסקת איפקס, משפחת שולץ היתה משפחה אמידה מאוד, בין היתר, משום שבמשך השנים נכנסה גם לעסקי הנדל"ן, בעיקר ברמת גן. יחיאל שולץ ידע במהלך השנים גם לטפח קשרים עם פוליטיקאים, בעיקר ברמה המקומית: שולץ תרם כסף ליוסף בכר, שהתמודד בבחירות לראשות העיר בת ים ב-2015 ובסופן נבחר לתפקיד; ותמך בהתמודדות של ישראל זינגר, ראש עיריית רמת גן, ב-2013.

לתושב אחר של העיר, סילבן שלום, הוא תרם כספים עבור התמודדותו בפריימריז של הליכוד מול נתניהו ב-2005. שלום, יחד עם רעייתו ג'ודי, גם היה אחד האורחים בחתונת בנו הצעיר, ניר, עם שני פלטי, בתם של נדב פלטי, בכיר בתחום המדיה, ודגנית פלטי, סמנכ"לית באל על.

שני פלטי היא הנהגת שדרסה למוות את הנער גל בק לפני עשר שנים. באחרונה עלתה הפרשה שוב לכותרות בעקבות כתבה של אילה חסון, ואף הוגש ערר על סגירת התיק בזמנו, שנדחה על ידי הפרקליטות. בכל מקרה, בחתונה המפוארת, שנערכה ב-2010 אצל בני הזוג פלטי במושב ירקונה, נכחו גם פנינה ומשה אדרי, מבעלי סינמה סיטי ויוניטד קינג; עמיקם כהן, יו"ר אל על, ואשתו אורית; דדי ותמי בורוביץ' מבעלי אל על; איש העסקים עמי גניגר; ורונית פישמן, בתו של אליעזר פישמן ובכירה בקבוצה. מי שהופקד על האוכל היה השף מאיר אדוני, מבעלי כתית, המכיר את משפחת שולץ מעסקי הקייטרינג.

הצמיחה הגדולה של שולץ, במיוחד במגזר הממשלתי, לא תמיד עברה חלק. בתחילת שנות ה-2000 התחילה החברה לעבוד בתעשייה האווירית. בדו"ח מבקר מדינה מ-2006 חשף המבקר מיכה לינדנשטראוס כי בין 2002 ל-2005 שילמה התעשייה האווירית 167 מיליון שקל על שירותי ההזנה, בזמן שההתקשרויות נעשו ללא מכרז ותוך כדי אי-סדרים כספיים חמורים.

לפי הדו"ח, הבחירה בשולץ נעשתה ללא בדיקת דו"ח כלכלי על החברה ולפי אמות מידה שהוגדרו כ"סובייקטיביות בלבד", כאשר שולץ קיבלה תשלום עודף של כחצי מיליון שקל על ארוחות חלביות שסיפקה. למרות הדברים החמורים שהתגלו בדו"ח, זכתה שולץ במכרז של התעשייה האווירית ב-2006 וסיפקה שירותים לחברה עד 2012. בעקבות הדו"ח נפתחה חקירת משטרה בעניין, אך בסופו של דבר התיק נסגר.

יתרה מכך, בבית הדין לעבודה אפשר למצוא לא מעט תביעות שהוגשו על ידי עובדים לשעבר, אך כמעט כולן הסתיימו בפשרה מחוץ לכותלי בית המשפט.

אחד המקרים שהגיע לדיון נרחב יותר היה תיק בעניינו של השף מוטי אזולאי. על פי כתב התביעה שהגיש בפברואר 2014 באמצעות עו"ד יגאל דנינו, אזולאי מצא עצמו בסיפור קפקאי שבו הואשם על ידי מעסיקיו בגניבה, בעוד שלדבריו הוא בסך הכל ביקש לתת לנזקקים מנות מזון, שממילא היה נזרקות לפח.

לפי התביעה, הוא גויס לחברה בתחילת 2013, ערב הגשת המכרז של החברה לאספקת שירותי קייטרינג לחברה הממשלתית רפאל. לטענת אזולאי, הוא גויס משום שהיה שף

בדרגה 5, כלומר שף בכיר - אחת מהדרישות שקבעה החברה הגדולה. לפני כן אזולאי היה, בין היתר, שף ראשי בבתי מלון ברשת מלונות פלאזה, מלונות פתאל וכן בכפר המכבייה.

על אזולאי הוטל להקים חמישה חדרי אוכל וחמש קפטריות עבור 7,500 עובדי החברה. לפי התביעה שהגיש, כעבור כמה חודשים פוטרה מרפאל ענת שיפר, מנהלת התפעול שהיתה ממונה על אזולאי, "בנסיבות שראשיתן העידה על אחריתן", כפי שנכתב בכתב התביעה. בהמשך נכתב כי ברק כהן, מחליפה של שיפר בתפקיד, החל מיד להצר את צעדיו של אזולאי, ובין היתר מידר אותו ממידע ועדכונים שוטפים ומנע ממנו להשתתף בישיבות. כהן גם טען בפני אנשים ברפאל כי העסקתם של שיפר ואזולאי הייתה טעות. השיא הגיע ביום חמישי בדצמבר 2013, אז, לפי התביעה, ביקש אזולאי לקחת 30 מנות חמות שהיו נזרקות לפח (לפי הנהלים, יש להיפטר מהמנות של ימי חמישי), לעמותה למען נזקקים שבה התנדב. ואולם בשער רפאל הוא נעצר על ידי קצין הביטחון של החברה, לפי בקשתו של כהן. מכאן הדברים התגלגלו במהירות כאשר חברת שולץ פיטרה את אזולאי, בטענה לגניבה של אותן מנות מזון שהיו נזרקות. בכתב התביעה טען אזולאי שההתנהלות מולו היתה בחוסר תום לב: שולץ שכרה אותו במיוחד לתקופת ההקמה ודאגה לפטר אותו לפני שהספיק לכהן שנה בתפקיד, כדי שלא תצטרך לשלם פיצויים ובמקביל תוכל לשכור עובד פחות יקר לתפקיד. "הכושי עשה את שלו, הכושי יכול ללכת", טען.

בסעד זמני, בית הדין לעבודה ביטל את פיטוריו תוך שהוא מותח ביקורת על חברת שולץ ועל שני השימועים שערכה לאזולאי. בהחלטת בית הדין נכתב כי "את השימוע הראשון ניהל ברק, שגרסתו עומדת למול זו של המבקש (אזולאי). אין די בכך כי בישיבה עם המנכ"ל, אורן שולץ, 'בשימוע השני', פורטו חלק מהטענות נגד המבקש - כל עוד אלה לא פורטו מראש ולמבקש לא ניתנה הזדמנות אמיתית להתגונן נגדן".

במקום אחר נכתב כי "המשיבה (חברת שולץ) לא הציגה כל ראיות בדבר כמות המזון שהוצאה, השנויה במחלוקת (30 מנות או 100 מנות), אף שהמשיבה דאגה כי המבקש יעצר בשער ויבדק על ידי אנשי הביטחון וקצין הביטחון שהיו עדים לעניין". המקרה לא הגיע לדיון עיקרי, משום שהצדדים החליטו להסדיר את העניין מחוץ לכותלי בית המשפט. התנהלות תמוהה אחרת, גם כן מול בכירים בענף הקייטרינג, נוגעת למותג הקייטרינג היוקרתי פרי הארץ, שכיום כבר לא קיים. בעשור הקודם המותג הצליח מאוד ונהג לקיים אירועים איכותיים בצמרת החברתית והעסקית של ישראל. הבעלים היו השפים אריק חכימי, רובי פורטנובי ודגנית אבידור, שכינה כמנהלת התפעול. ביוני 2009 החליטו השלושה להתאחד עם שולץ. הם העבירו את כל הפעילות שלהם לחברה חדשה, שנקראה פרי הארץ קולינריה, שבה לשלושה היו 33% ולמשפחת שולץ 67%.

עבור שולץ, הרכישה אמורה היתה להיות דריסת רגל בתחום הקייטרינג היוקרתי. עבורם - יצירת והגדלת הרווחים בזכות מערכת הלוגיסטיקה והשיווק המפותחים של שולץ. אלא שדי במהרה נקלעו הצדדים לסכסוך חריף, פיאסקו שכלל האשמות הדדיות בבית המשפט, הגשת אוכל לא כשר בבית הנשיא, תלונה ללשכת האתיקה של עורכי הדין ובסופו של דבר פירוק החברה.

המחלוקת בין הצדדים התחילה כבר בימים הראשונים לשותפות, כאשר יחיאל שולץ ביקש כי 800 אלף השקלים שהזרים לחברה יחשבו כהלוואות בעלים. השלושה התנגדו בשל חשש כי הפרשנות של המהלך תהיה קניית פעילות החברה ללא תרומה. כפשרה הוסכם כי 67% מהסכום יירשם כהלוואות בעלים ואילו השאר כפרמיה על המניות. כדי להוסיף לאיזון, נקבע שחכימי יקבל בונוס שנתי בשיעור של 33% מהסכום שהזרים שולץ לחברה. מבחינת השלישייה, מתן הבונוס נועד במטרה להחזיר את ההלוואה של שולץ והבונוס היה מונח טכני בלבד. השלושה גם חתמו, בנפרד, על הסכמי ניהול מול שולץ,

שבהם נקבעו תנאי השכר שלהם ותנאים נוספים.

ואולם ביוני 2012 תבע יחיאל שולץ בסדר דין מקוצר את השלושה על אי-החזרת חלק נכבד מההלוואה (371 אלף שקל) ואף פנה להוצאה לפועל כדי לממש את המניות ששיעבדו השלושה כנגד ההלוואה. בתגובה טענו השלושה שבפועל על פרי הארץ השתלטו אורן שולץ ויד ימינו אייל בן-דוד, המכהן כמשנה למנכ"ל. לטענתם, בשלב מסוים תשלומי הבונוס לחכימי, כמו גם דמי הניהול לחכימי ולאבידור, הופסקו. "משפחת שולץ הפכה מפעל חיים שהקימו מרשנו מאפס, שיצא לו שם של אחת מחברות הקייטרינג הטובות בארץ, למגרש ניסויים עבודה", נכתב במכתב שנשלח מטעם עורכי דינם של השלושה אל באי כוחם של שולץ בבקשת ההתגוננות. "כיום מבינים מרשנו כי כל מטרת משפחת שולץ היתה להשתמש בשם המותג פרי הארץ במסגרת עסקיה האחרים, כאשר פעילותה וטובתה של פרי הארץ לא עמדו לנגד עיניה. משפחת שולץ מינתה כמנהלים בני משפחה שאין ולא היה להם כל מושג בניהול מותג ועסק מצליח, כפי שהיתה פרי הארץ, ובמו ידיהם הביאו וגרמו להרס המותג והעסק". מנגד, חברת שולץ טענה כלפי השלושה, ובמיוחד כלפי חכימי ואבידור, כי הם דירדורו את החברה בשל ניהול כושל.

בדיון שהתקיים בבית המשפט השלום בתל אביב בדצמבר 2013, התברר שחכימי מפנה את האצבע המאשימה לאורן שולץ. "שולץ (הבן; ש"ש) ובן-דוד נהפכו למנהלי החברה בפועל, ואנחנו נהפכנו למריונטות", אמר בעדותו. חכימי נשאל מדוע הוא חש כך אם היו לו זכויות חתימה בחברה, בדיוק כמו לאורן שולץ. על כך השיב: "לא כל ההוצאות של החברה התבצעו באמצעות צ'קים. היו שיפטים (העברות) של הוצאות מהחברה הבת לחברת האם. לדוגמה, מערך הרכש נעשה על ידי קבוצת שולץ והחיוב נעשה בקוליניריה. פיזית לא הייתי חותם על צ'קים של ספקים".

בהמשך עדותו טען חכימי כי "לא היה לי שום סכסוך עם יחיאל בשום רמה שהיא. אני בטוח שאם אני ויחיאל היינו משוחחים בארבע עיניים, כשהוא יכול להחליט בלי שישפיעו עליו, לא היינו פה בכלל. הוא ואני יודעים את האמת ואף הגענו לכמה הסכמות בדרך, אבל כשהוא חזר הביתה הוא חזר עם תשובה הפוכה. אני רוצה לומר שבנו משפיע עליו". בהמשך תיאר חכימי את תחילת השותפות עם שולץ ואמר: "שולץ (האב; ש"ש) אמר לי שהוא כמו בנו. עד לאותו הרגע שיחיאל ניתק מגע מהחברה הכל היה גן עדן. הוא ניתק מגע כי הוא חלה ומאותו הרגע אורן שולץ ואייל בן-דוד החלו להתנהג אלינו בצורה אלימה".

אחד האירועים המרכזיים בפרשה התחולל ביום העצמאות, באפריל 2012. פרי הארץ היא זו שהיתה אחראית על הקייטרינג באירוע החגיגי בבית הנשיא, שם גם נערך הטקס המסורתי של קבלת הפנים לחיילים המצטיינים בנוכחות בכירי המדינה. הנשיא אז היה שמעון פרס. למרבה המבוכה, כמה ימים לאחר מכן נחשף כי באירוע הוגש אוכל לא כשר. הדבר קרה לאחר שבאופן תמוה ומאוד לא אופייני בקייטרינג ותיק ויוקרתי נמצא כי בשר פרגיות שתוכנן להיות מוגש לאורחים - מקולקל. אחד הטבחים נשלח להביא פרגיות חלופיות, שאותן קנה באטליז לא כשר באבו גוש. בעקבות כך, שללה הרבנות הראשית את תעודת הכשרות לפרי הארץ, דבר שגרם לנזקים כלכליים כבדים לקייטרינג.

האירוע הזה הגיע כמה שבועות אחרי שהסכסוך בין הצדדים עלה מדרגה. בפברואר 2012, לדוגמה, הפסיק חכימי לקבל דמי ניהול וכעבור כחודשיים הפסיקה גם אבידור לקבל את דמי הניהול. במכתב מעורכי הדין המצורף לבקשה להתגונן, רומזים השפים כי מה שקרה ביום העצמאות לא היה מקרי. לטענתם, הניסיון "לתפור תיק" לאבידור כדי לנסות ולהצדיק את הפרת הסכמי הניהול הוא חמור באופן בלתי-נתפס ודינו כישלון". משפט זה רומז להאשמה הקשה שהטיח אורן שולץ כלפי אבידור במכתב קודם, שבו טען לאחריותה בעניין בית הנשיא. "אבידור היא זו שניהלה את האירוע בשטח והיא זו

שקיבלה את כל ההחלטות החמורות, הרשלניות והשערורייתיות שהובילו לקרות האירוע החמור", נכתב.

בדצמבר 2013, בסופו של הדיון שבו העיד חכימי, החליטו הצדדים להגיע לפשרה. במסגרת הפשרה הוחלט כי שלושת השותפים ישלמו 200 אלף שקל לשולץ, וגם יעבירו להם את המניות בחברה. כמו כן, אבידור, שהגישה תלונה בוועדת האתיקה נגד עורכי הדין של שולץ - רונן בר-און וגיא נוף - תמשוך את תלונתה. חכימי ואבידור גם הסכימו למשוך תביעה שהגישו במקביל נגד שולץ בבית הדין לעבודה. ואולם לפחות עבור אבידור הפרשה לא נגמרה. בנובמבר האחרון, בשל האירוע הבודד בבית הנשיא, הוגש נגדה כתב אישום בגין עבירה על חוק ההונאה בכשרות. אבידור מואשמת בקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, איסור הונאה בבית אוכל ושיבוש הליכי משפט. אבידור סירבה להגיב לדברים.

כיום חברת פרי הארץ קולינריה נמצאת בהליכי פירוק. בקשת הפירוק הוגשה בדצמבר 2014, בגין חובות בסך 8 מיליון של פרי הארץ קולינריה לחברת איכות קייטרינג שולץ. שתי החברות הן בבעלות משפחת שולץ מאז דצמבר 2013, כך שחברת פרי הארץ קולינריה למעשה נמצאת בבעלותה המלאה של השולץ. לפי בקשת הפירוק, החברה החלה להידרדר ממאי 2012, בעקבות שלילת תעודת הכשרות, דבר שגרם להפסקת פעילותה העסקית, פיטורי העובדים והגעה למצב של חדלות פירעון, כאשר גם נושים לקחו ציוד מהחברה באופן חד-צדדי.

נדל"ן ברמת גן בשווי של 100 מיליון שקל

משפחת שולץ היא משפחה ותיקה וידועה ברמת גן. במשך שנים נמנה שולץ עם הקבלנים והיזמים שהיו במעגלים שהקיפו את צבי בר, ראש העיר לשעבר, שהורשע לפני כשנה בשורה של עבירות שחיתות ונידון לחמש שנות מאסר וחצי. שמו של שולץ שורבב לפרשת השוחד הזאת מכמה כיוונים, כאשר בין היתר, הוא היה חשוד בפרשה ונחקר באזהרה. שולץ היה שותף בשניים מתוך ארבעת הפרויקטים שעמדו במרכז הפרשה: מגדל התמרים ובית ליר. ואולם בסופו של דבר לא נכלל בכתב האישום. מהפרקליטות נמסר: "תיק החקירה נגד יחיאל שולץ נסגר מחוסר ראיות מספיקות".

חבר ומקורב אחר של יחיאל שולץ הוא שאול לגזיאל, אחד האישים המרכזיים בפרשת צבי בר, שהיה בין היזמים שהורשעו במתן שוחד לבר. לגזיאל היה בין קבוצת היזמים שבסוף שנות ה-90 רכשו את מה שנודע לאחר מכן כ"מגדל התמרים" - מגדל שהיזמים הצליחו להגדיל את זכויות הבנייה שלו ל-35 קומות ו-156 דירות. לפי פסיקת בית המשפט, יזמי הפרויקט שילמו שוחד לבר באמצעות העברות כספים לחשבונות בנק בחו"ל תמורת הנחה בגובה של היטל ההשבחה.

חקירת המשטרה אמנם פורסמה בתקשורת ב-2010, אבל הדברים עצמם התגלו שנים קודם כן על ידי כרמל שאמה הכהן, שהיה חבר בוועדה המקומית לתכנון ובנייה ברמת גן, לימים חבר כנסת וכיום שגריר ישראל בארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (OECD).

באוגוסט 2004 תהה שאמה הכהן מי עומד מאחורי מגדלי התמרים: "את הזהות האמיתית של כלל בעלי הפרויקט לא ניתן לדעת בוודאות מאחר ששמינית ממנו מוחזק על ידי חברה זרה הרשומה בא"י הבתולה.

אך ידוע כי בנוסף לחברה הזרה, שמינית מוחזק על ידי היזם שאול לגזיאל ושישית נמצא בידי היזם יחיאל שולץ. יש להבין שיש כאן שותף המסתתר מאחורי חברה זרה הרשומה בא"י הבתולה וסיבותיו עמו. יכול להיות שמדובר בתמימות, אך גם יכול להיות שלא". הצעתו של שאמה הכהן ירדה מסדר היום, אך הוא השמיע את דבריו בישיבה נוספת בוועדה במארס 2007.

ב-2010, לאחר שנחשפו החשדות נגד בר בתקשורת, התברר שעד המפתח נגדו הוא שבתאי לגזיאל, אחיו של שאול לגזיאל. באותו זמן נחשף ב-ynet מסמך שגילה כיצד ניסו

השותפים האחרים בפרויקט להשתיק את לגזיאל. על פי הפרסום, לגזיאל הוחתם על הסכם פשרה, שלפיו יוותרו השותפים בפרויקט על כספים שהוא חייב להם, ובתמורה הוא לא יעלה נגדם טענות על עבירות שוחד או תרמית. שבתאי לגזיאל טען אז כי מספר צ'קים שלו היו אצל השותפים כערבות, אך הועברו להוצאה לפועל.

בשלב מסוים השותפים הציעו כי ישלם רק 450 אלף דולר, ועל יתר החוב הם יוותר לו. לחוקרי המשטרה הסביר שבתאי לגזיאל כי נערך חוזה מול חברת מייסטר הבשר, ספקית בשר של חברת שולץ. לחברה זו העביר שולץ את את הצ'קים של לגזיאל, בגין סחורה שקנה ממנה.

בסעיף 6 של אותו הסכם פשרה נכתב כי "החייב מצהיר בזאת כי אין ולא יהיו לו בעתיד או למישהו מטעמו כל טענות ו/או תביעות כלפי חברת מייסטר הבשר או כלפי צד ג', ו/או כלפי כל החברה אשר מצויה בבעלות ו/או בשליטת של צד ג', לרבות אך לא רק, טענות ו/או תביעות בדבר מעורבות בביצוע עבירות פליליות, לרבות מתן שוחד, טענות ו/או תביעות בדבר חוסר תום לב ו/או בדבר מעשי נזילות ותרמית".

יחיאל שולץ מסר אז בתגובה כי הוא הלווה ללגזיאל כסף תמורת צ'קים, שבאמצעותם קנה סחורה ממייסטר הבשר, ובשלב מסוים הצ'קים חזרו. הוא הסכים, כך לדבריו, להוריד את גובה החוב של לגזיאל כלפיו מ-2.1 מיליון שקל ל-1.7 מיליון שקל, כדי לסיים את העניין. בתחילה טען שולץ כי הוא לא זכר סעיף לגבי שוחד, אך בהמשך, לפי המסמך שהוצג לו, טען כי "אם כתוב אז כתוב. אם לגזיאל היה שפוי לא הייתי עושה סעיפים כאלה. פשוט לא רציתי שהבן אדם ישתמש בשיגעונות שלו וימשיך לספר סיפורים, אז החתמתי אותו גם על זה".

שמו של שולץ מוזכר גם בהכרעת הדין של בר, בדברים שמעידים גם על הקרבה בינו לבין ראש העיר לשעבר. בשלב מסוים, כך לפי הכרעת הדין, שאול לגזיאל אמר לשולץ שצריך לפנות לראש העיר בר כדי לבדוק אם העירייה מסכימה להחלפת קרקעות בפרויקט מגדל התמרים. בהקשר לכך נכתב: "התביעה הצביעה על שיחה בין שולץ ללגזיאל שבמהלכה שולץ אומר ללגזיאל: 'שאל, אבל תבדוק את, אם אתה רואה אותו היום תבדוק, תגיד לו כך וכך, הוא יצלצל בטח לזה, למהנדס וישאל אותו. בסדר? אז נהיה בקשר'". במשטרה לגזיאל נשאל מדוע ראש העיר צריך לבצע עבורו את הבדיקות והשיב: "ראש העיר לא בודק, הוא שואל את מהנדס העיר. לשאלתך, אני אומר ליחיאל את דעתי כי כשאתה יכול ללכת לראש, למה ללכת לרגליים".

להערכת מקור המעורה בדברים, ליחיאל שולץ יש כיום נדל"ן ברמת גן בשווי של 100 מיליון שקל, כתוצאה מבעלותו על כמה עשרות דירות ושותפות במיזמים שונים. לדברי אותו מקור, כיום שולץ פחות פעיל בנדל"ן לעומת פעילותו בתקופת בר.

עם זאת, שולץ ממשיך לתחזק קשרים עם הממסד המקומי. הוא מקורב מאוד לג'קי אביטל, יועצו של ראש עיריית רמת גן הנוכחי. לפחות במקרה אחד שולץ ממשיך להיות פעיל בזירת הנדל"ן ברמת גן, ועם אותו שאול לגזיאל, הכוכב מפרשות צבי בר: שניהם, יחד עם אחרים, הם יזמים של מבנה ברחוב בר-יוחאי 16 בעיר, שם הם מבקשים לבנות בניין בן קומה אחת, שיכלול 21 יחידות דיור. במכתב שהעביר למשרד הפנים חבר המועצה אדם קניגסברגר, הוא טוען כי לאחר שבקשה להיתר של היזם, שנדחתה באוגוסט האחרון, הועלתה לדין מחדש בוועדה המקומית לתכנון הבנייה - שבוע לאחר שנדחתה - העירייה התנהלה באופן בעייתי מאוד. כך, בדיון השני שהתקיים אושרו הקלות שונות לטובות היזם.

לפי המכתב, יו"ר הוועדה, אביבית נמרודי, העלתה את הבקשה מחדש לאחר שיחה עם אחד היזמים. "מובן שבמקרה זה, אם ליזמים יש בעיה עם ההחלטה, עליהם להגיש ערר", נכתב. "כל ההתנהלות סביב התיק הזה מעוררת כנראה חשד לזיוף פרוטוקול, הסתרת מידע והחלטות שמתקבלות באופן לא חוקי וכנראה עבור יזם שהורשע בעברות

חמורות".

מעיריית רמת גן נמסר: "העירייה דוחה בתוקף כל טענה בדבר זיוף. הדיון האמור לא נסוב על נושא אישור הבנייה עצמו או על מספר יחידות הדיור שכן אלה אושרו שנה קודם לכן, גם בוועדת הערר. הדיוק עסק אך ורק במרפסות השירות ובתכנון החניון. למרות הטענות יודגש כי לא אושרו בדיון זה כל הקלה או הטבה. הוועדה המקומית לתכנון ובנייה דנה מחדש בבקשה זו, לאחר שהיזם פנה ליועץ המשפטי במטרה לקבל את חוות דעתו לעניין ביטול מרפסות השירות, בקשה שנדחתה בוועדה הראשונה. על כן הוחלט לשוב לדיון נוסף שבסופו אושרה הבקשה כדיון. כאמור מדובר בטענת סרק שמן הראוי כי לא היו נאמרות כלל".

מחברת שולץ נמסר: "צר לנו שמנסים להשחיר עשייה של 35 שנה, שמאחוריה כ-2,000 עובדים בכל הארץ, עם טענות לא מבוססות, לא ענייניות, שמוצאות מהקשרן". במערכת הביטחון אמרו השבוע ולאורך כל הדרך כי מדובר בסכסוך עסקי בין הזכ"ן לקבלן המזון, ובכל מקרה חיילי צה"ל לא ייפגעו מהסכסוך, והמערכת ערוכה וערוכים לספק להם את כל שנחוץ להם.

מאיפה יבוא הכסף להעלאת התשלום לקייטרינג?

התסבוכת שאליה נקלעו מבט לנגב, ואיפקס-שולץ אינה קלה לפתרון, ומעלה כמה שאלות בנוגע לקרית ההדרכה של צה"ל. מבט לנגב היא החברה שזכתה במכרז לתכנון, הקמה, מימון, תפעול ואחזקה של הפרויקט. החברה, הנשלטת בידי ארבעה גופים - מנרב, אלקטרה, קרן נוי ובינת - אמורה לבנות ולהפעיל את קרית ההדרכה במשך 25 שנה. שוויו של כלל המכרז היה כ-9 מיליארד שקל, 2 מיליארד שקל מתוכם תמורת שלב ההקמה. נוכח מודל הקמה זה, במידה שמבט לנגב תחליט לשלם סכום גבוה יותר לשולץ, יהיה עליה לקזז את התוספת הזאת מאפיק כספי אחר, כך שקשה להאמין שאיכות הפרויקט לא תיפגע אם יוחלט לשלם יותר למי שמאכיל את חיילי צה"ל. פרויקט קרית ההדרכה מוגדר במערכת הביטחון כפרויקט דגל, שאותו מציגים בגאווה לכל בכיר המגיע לביקור ככזה שהציב סטנדרט חדש בתחום ההכשרה וההדרכה הצה"ליים. גם חיילים שמגיעים למקום ממחנותיהם המאובקים ברחבי הארץ נותרים מופתעים נוכח היקף הפרויקט והעוצמה שהוא מקרין.

הכשלים במערך ההסעדה בקרית ההדרכה עשויים לנבוע מבעיות בתשתיות שקיבלה שולץ ממבט לנגב. הם גם עשויים לנבוע מחבלי הלידה של המכרז ומחוסר ידע לגבי הדרך שבה יש לתפעל מערך הסעדה כה מורכב. כך או כך, הם עשויים לרמז כי הפרטת הפרויקט הצה"לי העצום והרעבתנות של הגופים הפרטיים לזכות במכרז של מיליארדים גרמה להם להגיש הצעות מחיר שהן יתקשו לעמוד בהן. התוצאה בטווח הארוך עשויה להיות פגיעה באיכות, בין אם מדובר באיכות השניצל או באיכות הלבנים. נכון להיום אין ראיות לפגיעה כזאת, אך לפני חודשיים הגיש קבלן משנה בפרויקט בשם אסף סלע תביעה נגד מנרב ובעליה, שבה הוא טוען כי התנהלות החברה מולו גרמה לו לעיכובים בבנייה שהסבו לו נזקים כספיים של 14 מיליון שקל.

סלע פנה למבקר המדינה יוסף שפירא, והתריע בפניו על שורה של מחדלים בפרויקט. לטענת סלע, חיי החיילים יהיו בסכנה במקרה של שריפה או רעידת אדמה. סלע, שהיה מעורב בבניית מבנים רבים בפרויקט, ובהם מבנה חדר האוכל, התריע על חוסר ביצוע של פריטים רבים שהזכ"ן התחייב לבצע.

הוא טען להיעדר פיקוח על הבנייה בשטח והוסיף כי מרגע הזכייה במכרז נעשה תהליך הדרגתי של הורדה ודילול של המפרטים שאליהם התחייב הזכ"ן במכרז. במקביל פנה למבקר המדינה המהנדס זאב גרליץ, פנסיונר ששימש בעבר כמהנדס הראשי של בית החולים שיבא, והתריע כי הצהרותיהם של קברניטי מבט לנגב שקרית ההדרכה נבנתה בגישה חדשנית של "תכנון מלווה ביצוע" מסתירות פרויקט מבולגן שנבנה בחיפזון.

ממבט לנגב נמסר: "הפרויקט הממלכתי קרית ההדרכה בנגב הינו פרויקט גדול, פורץ דרך, מורכב וחסר תקדים בישראל. הפרויקט מבוצע ומאוכלס בשלבים בהצלחה רבה, בהתאם להסכמי המכרז ולתקני האיכות והביקורת הקפדניים והמחמירים ביותר ולשביעות רצונם של מזמיני הפרויקט, הלא הם משרד הביטחון וצה"ל. קיימים חילוקי דעות בין מבט לנגב תפעול לבין חברת שולץ, מפעילת שירותי ההסעדה בפרויקט, שנמצאים כרגע בהליך של פישור/ גישור. השירותים היומיים בעיר הבה"דים מתקיימים כסדרם".